

Waarom wordt het oordeel niet met feiten geadstrueerd of verwezen naar een toekomstige publikatie?

Literatuur: BIJLMER, J. (1966) *Ned. T. Geneesk.* **110**, 1014.

Heerlen, 13 juni 1966

H. BEEUWKES

Het beoordelen van desinfectantia is een moeilijke zaak, en het leek mij ongewenst, in het betrokken artikel in details dienaangaande te treden. Veel feiten kunt U vinden in het werk van SYKES, waarnaar in het caput selectum werd verwezen.

Overigens zijn wij inderdaad een artikel aan het schrijven, dat zeer binnenkort aan het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde* zal worden aangeboden en waarin uitvoerig de proeven over huiddesinfectie worden beschreven.

Deventer, 20 juni 1966

J. BIJLMER

HET ATOPISCH SYNDROOM

Naar aanleiding van de klinische les van collega VOORHORST (1966) zou ik gaarne enkele opmerkingen willen maken.

In de eerste plaats zou ik er de nadruk op willen leggen dat ik het geheel eens ben met collega VOORHORST wanneer hij nogmaals wijst op het belang, de atopie af te scheiden van andere vormen van allergie.

Daarentegen ben ik het niet eens met de wijze waarop een aantal zaken voorgesteld worden als feiten waarover geen meningsverschil mogelijk zou zijn.

Er wordt bijvoorbeeld gesteld dat bij kinderen in de eerste levensjaren geen reagnes aantoonbaar zouden zijn. Dit is in duidelijke tegenspraak met een publikatie van GROSFELD, VOORHORST, DE VRIES en KUIPER (1963) waarin vermeld wordt dat bij een groep van 29 kinderen beneden de twee jaar met constitutioneel eczeem 8 maal een positieve huidreactie op huidschilfers werd gevonden, en dus reagnes tegen huidschilfers konden worden aangetoond.

Een mijns inziens eveneens onbewezen stelling is de uitspraak dat positieve huidreacties op ei, melk en meel in de overgrote meerderheid van de gevallen geen atopische, doch anafylactische reacties zouden zijn. Om deze stelling te kunnen bewijzen zou men bij de bedoelde groep patiënten (kleine kinderen met positieve huidreacties op voedingsmiddelen) op grote schaal de reactie volgens Prausnitz-Küstner moeten verrichten.

Het is verder mijn overtuiging dat men voorzichtig moet zijn met het ontkennen van de mogelijkheid dat er reagnes aanwezig zouden zijn bij jonge kinderen met constitutioneel eczeem, astmatische bronchitis en rhinitis vasomotorica, alleen op grond van het feit dat men deze bij onderzoek niet vindt. Men kan wel stellen dat de gevoeligste methode om reagine-productie aan te tonen, de atopische huidreactie is, doch het is zeker mogelijk dat deze methode, juist bij het zeer jonge kind, niet gevoelig genoeg is; dit geldt vooral voor kinderen met constitutioneel eczeem. Dat deze mogelijkheid niet denkbeeldig is, moge blijken uit het volgende:

In het kader van een bepaald onderzoek hebben wij bij 81 niet allergische kinderen beneden de twee jaar, afkomstig uit het Wilhelmina Kinderziekenhuis alhier, huidtests verricht o.a. met histamine. Bij 12 van deze kinderen was de huidreactie op histamine dusdanig verlaagd dat hierdoor de betrouwbaarheid van de huidreacties op allergenen in aanzienlijke mate afnam. Bij 12 kinderen jonger dan twee jaar, lijdende aan constitutioneel eczeem waren er zelfs 5 met een dergelijke verlaagde reactie.

Dit alles illustreert de moeilijkheden die zich voordoen bij het beoordelen van de huidtests bij zeer jonge kinderen;

daarom gaat het mij beslist te ver wanneer collega VOORHORST stelt dat de klinische verschijnselen in het eerste stadium van atopie („pre-atopie”) niet aan een allergie-reagine-reactie kunnen worden toegeschreven omdat de huidreacties negatief zijn.

Met dit alles wil ik echter geen afbreuk doen aan de waarde van het begrip pre-atopie voor de kliniek ter aanduiding van een bepaalde groep patiënten.

Literatuur: GROSFELD, J. C. M., R. VOORHORST, J. DE VRIES en J. P. KUIPER (1963) *Acta allerg. (Kbh.)* **18**, 44. — VOORHORST, R. (1966) *Ned. T. Geneesk.* **110**, 1037.

Utrecht, 11 juni 1966

E. YOUNG

Ik geloof, dat de problemen, die door collega YOUNG opgeworpen worden te technisch en te ingewikkeld zijn om ze in deze rubriek te behandelen. Ik moge volstaan met collega YOUNG en geïnteresseerde lezers te verwijzen naar het zojuist verschenen boekje over dit onderwerp (VOORHORST 1966);

Literatuur: VOORHORST, R. (1966) *Het atopisch syndroom, de vreemde ziekte van Coca*. De Nederlandse Bibliotheek der Geneeskunde, deel 13. Stafleu, Leiden.

Leiden, 21 juni 1966

R. VOORHORST

BERICHTEN

BUITENLAND

Wereldberichten

Wetenschap van het proefdier. — In april vond de vergadering van de internationale vereniging voor de wetenschap van het proefdier te Kopenhagen plaats; meer dan 200 deskundigen uit 12 landen namen eraan deel. Het hoofdthema was „Ziekten van kleine laboratoriumdieren”. De volgende bijeenkomst zal van 26 tot 28 april te Praag worden gehouden met „Fokkerij en huisvesting van proefdieren” als hoofdthema. De voordrachten in de algemene vergaderingen van de vereniging worden in de *Zeitschrift für Versuchstierkunde* (Verlag Fischer, Jena) gepubliceerd. Inlichtingen verstrekt de secretaris K. GAERTNER, 6 Frankfurt a.M. Sachsenhausen, Ludwig-Rehnstrasse 14.

Microfossielen in het precambrium. — Een staafje, gedetermineerd als *Eobacterium isolatum* (n.g., n.sp.) is door een groep onderzoekers van de Harvard University gevonden in zwart kwarts afkomstig van de Fig Tree Series (een 3 miljard jaren oude formatie) in Zuid-Afrika. Het doet zich voor in filamenteuze structuur en is hoogst waarschijnlijk van biologische oorsprong. De nieuwe vondst van de Harvardgroep sluit zich aan bij recente vondsten van microfossielen in het precambrium (zie deze rubriek 1965, bl. 2421). (*Science*, 6 mei, bl. 758).

Engeland

Family planning en de overheid. — Bij de beantwoording van vragen uit het parlement toonde de minister van gezondheid zich bereid, het streven van de Family Planning Association te steunen. Wettelijke regeling is nog in studie, maar de plaatselijke overheden, die de actie in het algemeen goed gezind zijn, kunnen met eigen middelen helpen. Een aantal plaatselijke besturen geeft subsidie en verschaft lokaleit. (*Lancet*, 14 mei, bl. 1107).

Onderwijs voor geestelijk gestoorde verpleegden. — De geneesheer-directeur van het De la Pole Hospital, Willerby, Hull, ervoer dat in vakantietijd studenten niet uitsluitend als „nursing assistant” nuttig werk kunnen doen. Ook als „outside teachers inside a mental hospital” kunnen